

मन्त्रैश्च बभ्रौयान्मन्त्रकोविदः । सा तु रज्ज्वादिभिर्वद्धा
विषप्रतिकरो मता । देवब्रह्मर्षिभिः प्रोक्ता मन्त्राः सत्य
तपोसयाः । भवन्ति नान्यथा क्षिप्रं विषं हन्युः सुदु-
स्करम् । विषं तेजोमयैर्मन्त्रैः सत्यब्रह्मतपोमयैः । यथा
निवार्यते क्षिप्रं प्रयुक्तैर्न तद्यौषधैः । मन्त्राणां यद्दृश्यं
कार्यं स्त्रीमांसमधुवर्जिना । जिताहारेण शुचिना कु-
शास्तरणशायिना । गन्धमाल्योपहारैश्च बलिभिश्चापि
देवताः । पूजयेन्मन्त्रविद्युर्थं जपहोमैश्च यत्नतः । म-
न्त्रं स्तु विधिना प्रोक्ता स्त्रीना वा स्वरवर्धतः । यस्मान्न
सिद्धिमायान्ति तस्माद् योज्योऽगदक्रमः । समन्ततः
सिरादंशाद्विद्वेषु कुशलो भिषक् । शाखापे वा ल-
लाटे वा वेध्यास्ता विस्तृते विषे । रक्ते निह्नि यमापे
त कर्त्तुं निह्नि यते विषम् । तस्माद्दिस्रावयेद्दत्तं सा द्वास्त्र
परमा क्रिया” ।

सर्पकङ्काली स्त्री० सर्पं खेव कङ्कालमङ्गविशेषो यस्याः गौरा-
डोष् । सर्पविषघातिन्यां लतायां शब्दच० ।

सर्पगन्धा स्त्री सर्पं तद्विषं गन्धयति हिनस्ति गन्ध-व्यञ् ।
विषहारिण्यां लतायां जटा० । [हरीलतायां रत्नमा० ।

सर्पघातिनी स्त्री सर्पं तद्विषं हन्ति हन-णिनि । सर्पविष-
सर्पहण पुंस्त्री० सर्पं स्तृणमिवानायासच्छेद्यो यस्य । नकुले
हेमच० ।

सर्पदंष्ट्र पु० सर्पस्य दंष्ट्रेव पुष्पमस्य । शनागदन्तीदृजे शब्दच० ।
सर्पस्य दंष्ट्रेव अर्शने दुःखदत्वात् । २दृष्टिकालीलतायां
स्त्री (विष्ठाति) रत्नमा० । [ङ्गां राजनि० ।

सर्पदंष्ट्रिका स्त्री सर्पदंष्ट्राऽऽकारेऽक्षत्रास्याः टन् । अजष्ट-
सर्पदण्डी स्त्री सर्पं तद्विषं दण्डयति दण्ड-व्यञ् । गोरक्षी-
दृजे राजनि० । [डोष् । नागदन्तीदृजे राजनि० ।

सर्पदन्ती स्त्री सर्पस्य दन्त इव पुष्पमस्यस्या अच् गौरा-
सर्पनामा स्त्री सर्पस्य नामान्न वाचकशब्दे । सर्पकङ्काली-
भेदे शब्दच० ।

सर्पदमनी स्त्री सर्पांन् दमयति अनया दम-णिच्-करणे
ल्युट् डोष् । वन्द्याकर्काश्यां राजनि० । [राजनि० ।

सर्पपुष्पो स्त्री सर्पः सर्पदन्त इव पुष्पमस्याः । नागदन्त्यां
सर्पफण्डि पु० सर्पस्य फण्डे जायते जन-ड । सर्पफण्डात-
मणौ शब्दमा० ।

सर्पभुज पु० सर्पं भुङ्क्ते भुज-क्तिप् । शमयूरे हेमच० ।
२सर्पभुजके गरुडादौ च । [अमरः ।

सर्पराज पु० सर्पाणां राजा टच् समान् । वासुकी नागभेदे

सर्पलता स्त्री सर्प इव लता । नागवल्गुणां तासू ल्यां राजनि०
सर्पसत्र न० सर्पेण होम्यद्वयेण तस्मात्शनार्थं वा सत्रम् ।

जनमेजयातुङ्गिते महाभारतप्रसिद्धे सर्पनाशनार्थे यज्ञ-
भेदे भा०स्वा० ५१ख०५८ख० तत्कथा दृश्या ।

सर्पसहा स्त्री सर्पं सहते सह-व्यच् । सर्पकङ्कालीलतायां
राजनि० । [च ।

सर्पहन् पु० सर्पं हन्ति हन-क्तिप् । १नकुले हेमच० २गरुडे
सर्पाक्षी स्त्री सर्वस्त्रेवाक्षि पुष्पं यस्याः षच् समान् । १गन्ध-

नाकुल्याम् राजनि० । [२महिषकन्दभेदे च राजनि० ।
सर्पास्थि पु० सर्पस्याख्याऽऽख्या यस्य । १नागकेशरे रत्नमा० ।

सर्पाङ्गी स्त्री सर्पस्त्रेवाङ्गं यस्याः डोष् । १सर्पकङ्कालील-
तायां रत्नमा० । २सिंहल्यां राजनि० ।

सर्पादनी स्त्री सर्पं सर्पविषमन्त्रेणया अद-ल्युट् डोष् ।
नाकुल्यां राजनि० । [प्रष्टतयोऽप्यत्र ।

सर्पाराति पु० इत० । १गरुडे हेमच० २नकुले च सर्पारि-
सर्पावासन० सर्पांसावासो यत् । ३चन्दनदृजे राजनि० ।

इत० । २सर्पाणांसावासे पु० ।
सर्पाशन पुंस्त्री० सर्पमश्नाति अश-ल्युट् । १मयूरे हला० ।

स्त्रियां डोष् । २गरुडे पु० ।
सर्पिसू न० सर्प-इति । इते अमरः ।

सर्पिणी स्त्री सर्प-णिनि डोष् । १सर्पवोषिति शब्दर० ।
२चुपभेदे राजनि० । ३गमनकर्त्तरि त्रि० स्त्रियां डोष् ।

सर्पीष्ट न० सर्पीणां भुजगोनासिष्टम् । चन्दने रत्नमा० ।
सर्पीष्ट न० सर्पाणासिष्टम् । चन्दने जटा० २सर्पाभीष्टे त्रि० ।

सर्वं सर्पे भ्वा०पर०सक० सेट् । सर्वति कसवीत् अशोपदेश-
त्वान् न प्रत्यमित्येके शोपदेश एव न्यायः ।

सर्वे पु० सु-व तस्य नेत्त्वम् । १शिवे २विष्णौ च विष्णुस० ।
“अश्वतथ सतश्चैव सर्वस्य प्रभवाययौ । सर्वस्य सर्व-

दाज्ञानात् सर्वमेतं प्रचक्षते” विष्णु पु० तस्मान्निरुक्तिः ।
तथा च सर्वं ज्ञेयत्वेन एतादृत्वादिना वाऽऽख्यस्य अच् ।

३सम्पूर्णे षकले च त्रि० अमरः । अचञ्जायामस्य सर्वना-
मसञ्ज तत्कार्यया । सर्वशब्दांस्तु स्त्राथान्वयितावच्छे-

दकधर्मव्यापकतादृशधर्मावच्छिन्नान्वयितावच्छेदकावच्छि-
न्नव्याप्यपर्याप्तिकधर्मावच्छिन्नः” गा०श० । “व्यापकत्वाव-

च्छिन्नः दिनकरो । यथा सर्वं जटा रूपवन् इत्यादौ सर्व-
प्रदायः । “बुद्धिबिषयव्यावृत्तावच्छिन्नसमूहत्वान्” इति

शाब्दिका वदन्ति । [२सर्वसोढरि त्रि० ।
सर्वसहा स्त्री सर्वं सहते सह-व्यच् । १दृष्टव्याम् अमरः